No. 2860 Woensdag 7 Juli 1937 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

Tweede Suppletoire Begroting 1937

Verschenen is de 2de Suppletoire Begroting 1937.

Na enkele credietaanvragen voor in dienst zijnde ambtenaren en verschillende uitgaven groot 15 duizend gld. voor de verkiezingen, wordt er een crediet aangevraagd voor een nieuwe leraar aan de

Ambachtsschool.

De Memorie van toelichting zegt daarbij:

In verband met de grote toeloop van leerlingen voor het vak rijwiel- motor- en automobielhersteller op de Ambachtsschool Sint Jozef was het voor één leraar niet mogelijk bij het aantal leerlingen voor de vakken bankwerker, loodgieter en instrumentenmaker ook nog het grote aantal leerlingen voor eerstgenoemd vak onder zijn leiding te nemen. Hierdoor zag het bestuur van genoemde school zich genoodzaakt een tweede leraar te laten uitkomen speciaal voor de opleiding van leerlingen in het eerstbedoelde vak.

In aanmerking nemende het grote voordeel hetwelk van deze school in de toekomst voor de maatschappij te verwachten is moge ondergetekende uwe Raad voorstellen de aan haar verleende subsidie te verhogen met het thans aangevraagde krediet, hetwelk bestemd is voor salariëring van de tweede leraar.

Verder lezen we omtrent de Vereniging **„Huisvlijt"**, dat deze sedert hare oprichting van Gouvernementswege steun geniet in de vorm van een lage huurprijs voor het door haar als winkel gebruikt perceel. Het Gouvernement beeft de beschikking over dit perceel voor de bouw van het nieuwe postkantoor. Het wordt daarom wenselijk geacht deze vereniging te steunen door een bijdrage uit 's Lands kas als tegemoetkoming in de door haar elders te betalen huishuur. De tegemoetkoming welke ware te stellen op 1590,— per jaar, zal in 1937 over twee maanden moeten worden uitgekeerd.

Verder wordt er f 100.000 aangevraagd voor de **automatisering van de telefoon.**

Maar maken we ons nog niet te blij, want we lezen:

Alhoewel de offertes nog niet ontvangen zijn, wordt, teneinde direct na een beslissing een aanvang te kunnen maken met de werkzaamheden, het wenselijk geacht thans het hierin vermeld krediet aan te vragen.

Het Curaçaose **Pensioenfonds** zal weer met f 175.000 worden verhoogd en gebracht op f 45.000.

We lezen verder in de Memorie van toelichting dat de materiaalprijzen gedurende het laatste halfjaar aanzienlijk gestegen zijn; cement en zand, hout en ijzer met respectievelijk 18 — 37 — 60 en 90%.

Naar schatting bedraagt de gemiddelde prijsstijging van de materialen meer dan 30%.

Begrijpelijk dan ook, dat voor de verschillende werken verhogingen worden aangevraagd.

Vermoedelijk ook als gevalg daarvan zegt de Mem. van toelichting:

Het beschikbaar krediet laat niet toe om de weg naar het vliegveld Hato, welke reeds voor een gedeelte is verbeterd, geheel te voltooien. De noodzakelijkheid van een goede verbinding van het vliegveld met de stad behoeft niet nader te worden betoogd. Voor de voltooiing van deze weg is een bedrag nodig van f 65.000,—.

Verder lezen we over **Wegenbouw.**

Aan het einde van de Penstraat is een aantal nieuwe woningen verrezen, vanaf de openbare weg bereikbaar langs zijwegen, welke voor rekening van de huiseigenaren zijn aangelegd.

Het is billijk dat de toestand van de openbare weg, welke plaatselijk bijna onbegaanbaar is, in overeenstemming wordt gebracht met de aard van het nieuwe woningcomplex. Voor dit doel en tevens voor het plaatselijk verbreden van de Penweg wordt een bedrag aangevraagd van f 15.000.—.

Van Gouvernementswege worden voorbereidingen getroffen om tegemoet te komen aan de zeer grote vraag naar geschikte bouwterreinen; een gedeelte van de huurgronden te Rio Canario, gelegen tussen de oude weg om het Schottegat en de nieuwe asfaltweg is bestemd om na aanleg van wegen en afwateringswerken en na egaliseren van het terrein reeds in dit jaar als bouwterrein in erfpacht te worden uitgegeven. Naarmate de huurovereenkomsten van de overige aldaar gelegen terreinen aflopen, zal ook in de eerstvolgende jaren voorzover alsnog de behoefte aan meer bouwterrein zal voortduren, met de uitvoering van deze plannen worden voortgegaan. Voor het bouwrijp maken van de terreinen te Rio Canario alsook van een aan de Stichting Volkswoningbouw afgestaan terrein te Groot Kwartier is in dit jaar benodigd een bedrag van f 7.000,—.

We lezen verder dat de de Ruyterkade zal verbreed worden met versmalling van de aanwezige verhoogde loswal.

In de vliegtuigloodsen op het **terrein te Hato** wordt grote last ondervonden van het stof, dat in de droge tijd door de wind uit het veld word aangevoerd; in de regentijd wordt de toegang van het veld naar de loodsen bemoeilijkt door de alsdan gevormde modder. Een afdoende bestrijding van deze bezwaren kan niet worden gevonden dan door het asphalteren van een terreingedeelte aan de noordzijde van de loodsen en het aanbrengen van een verharde vloer in de passagiersloods. De kosten van dit werk bedragen totaal f 12.000,—.

Aangezien het wenselijk blijkt het vliegveld te omrasteren teneinde het rondlopend vee, hetwelk anders bij het landen der vliegtuigen de veiligheid in gevaar zou kunnen brengen, buiten te houden, wordt hierbij een krediet aangevraagd van f 4.500,—.

Signaalklokken.

Zoals reeds is medegedeeld, bestaat het voornemen om op verschillende plaatsen van de stad signalen en klokken aan te brengen aangevende de tijden waarop de Koningin Emmabrug voor het landverkeer zal zijn gesloten.

De kosten van aanschaffing en montage van deze signaalinrichting zullen volgens de laatst ontvangen prijsopgave vermoedelijk niet te boven gaan een bedrag van f 4000.—.

Commandanten Politieposten.

Het is gewenst dat de bezetting van de politieposten te Dominguito, Montagne, Kleine Berg en Westpunt zal geschieden met brigadiers van de Militaire Politie als commandanten. Voor een dergelijke zelfstandige post komen de jongere krachten, die in de regel ongehuwd zijn en zich met een beperkte huisvesting kunnen behelpen, niet in aanmerking.

Voor behoorlijke huisvesting van de voor deze post beschikbare personen met hun gezin dient van Gouvernementswege te worden gezorgd, omdat in de nabijheid geen huurhuizen zijn te bekomen.

Gebouwd kunnen worden twee woningen te Kleine Berg, een op elk der posten Montagne, Dominguito en Westpunt, alle voorzien van regenbakken; verder twee arrestanten-lokalen op Dokterstuin en een te Westpunt, voor het aangevraagde bedrag ad f 27600,—.

Uitbaggering St. Annabaai.

De laatste hydrografische opname van de St. Anna-baai toonde aan dat de aanslibbing in de havenmond, welke enige jaren geleden werd geconstateerd, steeds doorgaat en over een paar jaar in een kritiek stadium kan komen te verkeren. Waar toentertijd geen urgentie bestond en geen baggermaterieel aanwezig was, werden, mede in verband met de hoge transportkosten van dit materieel, geen gelden daarvoor aangevraagd.

Aangezien thans op Aruba en krachtige baggermachine voor de Lago Oil & Transport Co. werkzaam is, wordt het wenselijk geacht van deze gelegenheid gebruik te maken om de uitdieping van de havenmond alhier ter hand te nemen.

Ofschoon het juiste bedrag hiervoor benodigd nog niet opgegeven kan worden, wordt als eerste termijn van betaling een bedrag van f 100.000,— aangevraagd.

Woning Dir. Gevangenis.

Het Bestuur is naar aanleiding van de in de Raad naar voren gebrachte bezwaar tegen de bouw van een woonhuis tussen de gebouwen van de Loge en de Tempel op zijn aanvankelijk voornemen teruggekomen. De behuizing van den Directeur der Gevangenissen is tijdelijk op andere wijze geregeld, terwijl het in de bedoeling van ondergetekende ligt om deze functionaris mettertijd een woning in het fort Amsterdam te verschaffen.

Politiewoningen.

Aangezien echter in het kampement Rio Canario dringende behoefte bestaat aan meerdere Politiewoningen komt het gewenst voor gemeld bedrag van f 19.500,— te bestemmen als eerste termijn voor de bouw van zestien woningen. Reeds thans kan aan zeer vele politiemilitairen geen verlof tot huwen worden gegeven wegens gebrek aan woningen te Mundo Nobo of in de onmiddellijke nabijheid van de plaatsen waar zij buiten de dienstures moeten verblijven, omdat zij steeds onmiddellijk beschikbaar en gereed moeten zijn. Daar thans geen verlof tot huwen kan worden gegeven blijft het aantal aanvragen stijgen. Door de bouw dezer woningen zou aan deze in ieder opzicht ongewenste toestand een einde worden gemaakt.

Met deze en nog enkele andere posten, wordt het eindcijfer der begroting verhoogd met f 725.709 en gebracht op f 8.989.048.

Het totaal der inkomsten wordt geraamd op f 9.009.220.

Godsdienst en Geboorten

Naar aanleiding van de verschenen bevolkingsstatistieken in Nederland, gaf de Christelijk Historische Nederlander een beschouwing over het Gemengd Huwelijk welke we de vorige week overnamen.

Thans plaatsen we een beschouwing van de Tijd over godsdienst en geboorten.

Dat godsdienst en geloof reële invloed op de samenleving uitoefenen wordt nog steeds door velen geloochend. Het kan zijn, zo zeggen dezen, dat zij grote waarden bevatten voor het innerlijk leven en het persoonlijk geluk der mensen, maar het religieuze element heeft geen kracht genoeg om een stempel op het uiterlijk leven, op de gemeenschap der mensen te drukken. De samenleving buiten het gezin wordt louter beheerst door economische krachten waaraan het egoïsme van iedere mens persoonlijk ten grondslag is.

Door Katholieken en door gelovige protestanten evenzeer is daar steeds tegen gebracht, dat dit misschien voor onze huidige tijd wel waar is, maar dat het geenszins zo behoeft te zijn; dat het anders kan en ook moet. Ook het doen en laten van de mensen gezamenlijk, in openbare en particuliere ondernemingen, in het Staatsbestuur, in de handel, in beroep of bedrijf, moet beheerst worden door overwegingen van godsdienstige aard. Natuurlijk wordt daardoor het persoonlijk egoïsme nimmer geheel uitgesloten, maar het wordt er tenminste door getemperd, zodat het streven van de een niet meer lijnrecht tegen dat van de ander ingaat.

Intussen is ook thans reeds in de maatschappij de invloed van geloof en godsdienst uiterlijk waarneembaar. Daarvan overtuigt ons nogmaals een statistiek, dezer dagen door het „Centraal bureau" in Nederland gepubliceerd, over het verband tussen bevolking en kerkelijke gezindten.

De ontwikkeling der bevolking is een zeer voorname factor in economie en politiek. Veel maatschappelijke vraagstukken zijn in hun diepste grond tot bevolkingsvraagstukken terug te brengen. Terecht beginnen vele leerboeken der economie met een hoofdstuk over het „bevolkingsvraagstuk".

Welnu: op de groei der bevolking heeft de godsdienstige overtuiging der mensen wel degelijk invloed. Dat blijkt al terstond uit de volgende Nederlandse cijfers, geldend voor het jaar 1935. Een indeling van de in dat jaar geboren wettige kinderen naar kerkelijke gezindte der moeder geeft te zien:

Rooms Katholiek	76.843
Protestant	76.732
Israëliet	1.443
Geen kerkelijke gezindte	12.780
Totaal	167.798

Men ziet dat het aantal kinderen, uit katholieke moeders geboren, het grootst is, groter zelfs dan het aantal protestanten. Daar de katholieken geringer in aantal zijn dan de protestanten (volgens de volkstelling van 1930 was 36,42 pCt. der bevolking katholiek tegen 47,74 pCt. protestant) blijkt dat de vruchtbaarheid der katholieken ver uitgaat boven die der overige bevolkingsgroepen. Dat wordt ook bevestigd door het volgende staatje:

Wettig-geboren per 1000 gehuwde vrouwen beneden 50 jaar, naar de kerkelijke gezindte van de moeder:

Rooms Katholiek	208.83
Protestant	133.35
Israëliet	85.20
Geen kerkelijke gezindte	69.22
Totaal	146.55

Wil men nog eenvoudiger vergelijking, dan kunnen de volgende „vruchtbaarheidscijfers" dienen, waarbij de cijfers van de Protestanten op 100 gesteld worden. De cijfers van de andere groepen zijn dan:

Rooms Katholieken:	157
Israëlieten	64
Geen kerkelijke gezindte:	52

Onder de protestantse groepen bestaat onderling nog groot verschil, doch steeds blijven zij in vruchtbaarheid ver onder de Katholieken. Hieronder geven wij nog de wettig geborenen per 1000 gehuwde vrouwen beneden 50 jaar van verschillende protestantse gezindten:

Ger. Kerken	167.93
Chr. Gereformeerd	157.54
Ned. Herv.	130.66
Evang. Luthers	92.62
Doopsgezind	72.54
Hersteld Luthers	63.26
Remonstrant	60.28
Waals Herv.	42.11

Deze cijfers geven te denken. Wat zou de toekomst van het Nederlandse volk zijn, indien de geboortecijfers over de gehele linie zo laag waren als zij het bij de groep niet-godsdienstigen zijn? Het Nederlandse volk zou langzaam maar zeker uitsterven en met het zelfstandig volksbestaan zou het spoedig gedaan zijn. Onweersprekelijk blijkt uit deze cijfers welk een beduidend element de religieuze overtuiging, vooral die der katholieken, vormt voor de instandhouding van de Ned. bevolking. De katholieken mogen trots zijn op deze verhoudingen. Indien zij er in slagen door doelmatig onderwijs en jeugdwerk de gehele katholieke jeugd katholiek te houden, dan kan het niet anders of het „protestants" karakter der natie door de „Avondpost" protestants-liberaal genoemd, zal automatisch overgaan in een katholiek geestesmerk.

HITLER

Wenzel Frankemölle — Hitler, zijn wording en Wezen. Met inleiding van Antoon van Duinkerken: „De Gemeenschap Bilthoven 1936."

Wenzel Frankemölle, een der knapste katholieke journalisten van Nederland, is voor „De Tijd" Berlijns correspondent geweest tijdens en na de oorlog.

En zijn interessante brieven uit die dagen, waren pittig geschreven en ze hadden gezag. Met de periode, waarin Hitler opkwam, en van Stufe tot Stufe zijn invloed zag groeien, is hij uiteraard zeer vertrouwd en hierover heeft hij een beknopt relaas gegeven, wat veler geheugen zal opfrissen en ons in kennis stelt met dingen, die we niet wisten.

Adolf Hitler is ongetwijfeld een persoon die de geesten blijft boeien.

Het boeiende is niet zozeer in de figuur zelf, dan wel in de wijze waarop hij onbeperkt heerser kon worden over een millioenenrijk, dat een trotse rol speelt in de geschiedenis. Niemand twijfelt er aan, dat mannen als Alexander, Caesar en Karel de Groote ongemeene, geniale gaven hebben bezeten. Mannen als Dschengis Khan en Hannibal waren stellig grote veldheren. Napoleon, hoeveel duisters er ook in zijn natuur moge zijn, heeft volstrekt ongemene gaven getoond, ook buiten zijn veldheerschap; zijn Code Civil is een meesterwerk en ook in zijn andere geschriften staat zeer veel, dat de moeite waard is. Maar wat zijn de bijzondere kwaliteiten van Hitler, intellectueel gewogen? Is het niet of hij verschijnt als de persoonlijk geworden Anonymiteit, als de manifestatie der middelmatigheid van de moderne massa? Is

ADOLF HITLER

hij de Onbekende Soldaat van Duitsland, door een blind toeval omhoog geven uit 't duister, uit de chaos? Is het niet of zijn lot is saamgeweven met de triomf van de hedendaagse reclame, van de amerikanistische slogan, van de domme slagzin, die, wordt hij maar genoeg herhaald, in de hoofden van de menigte eenvoudig gehamerd wordt, zodat zij al haar weerstand verliest?

Eén ding is zeker, Hitler heeft een ontembare wil getoond, een ongekende

OUDE BIJBELS.

In het Fodormuseum te Amsterdam wordt momenteel een bijbeltentoonstelling gehouden, waarover Dr. J. F. M. Sterck in de Maasbode enige artikelen publiceert, waaraan we enkele interessante bijzonderheden ontlenen.

Het is een pracht-verzameling geworden, doordat de Kon. Bibliotheek en de Amsterdamse Universiteitsbibliotheek en de Leidse Maatschappij van Letterkunde en H.M. de Koningin e.a. hun kostbaarste specimina hebben afgestaan.

Het fragment van vier bladen perkament van de Leecken-Spieghel uit 1325 door Jan Boendale, de Antwerpse „clerck" is wel het oudste specimen van het bijbelverhaal in het Nederlands. Men zou het kunnen stellen tegenover de „Biblia Pauperum", daar de Spieghel voor de leken, die lezen konden, hetzelfde doel had als deze voor ongeletterden.

De kostbare bijbel in een fraai verlucht handschrift van 1360 is wel het meest precieuse bijbelboek op deze tentoonstelling. In twee foliodelen geeft het op perkament geschreven een schitterend voorbeeld van Nederlandse kunst.

Voorts vindt men een bijna volledige reeks van bijbel-uitgaven, verschenen vóór de Statenvertaling. Zeer opmerkelijk is daaronder „de Keulsche Bijbel" voor 1488 gedrukt „inder laevelicher stat Coelne", geschreven in een eigenaardig grensdialect, een Nedersaksische tongval, met glossen van Nicolaus de Lyra. Het hooglied, hier genoemd „het boeck der senghe", is wel opgenomen, maar niet vertaald omdat men het „den iungen luiden slecht (d.i. eenvoudig) na der literen niet openbaren en sall, want dye sinnen na deru lytteren wenich profites inbrengt."

Een andere bijbel van 1494 te Lübeck gedrukt eveneens met de glossen van Nicolaas de Lyra toont, hoe het heilige boek in verschillende taaleigen den volke reeds voor de Hervorming werd medegedeeld.

Ook vindt men er de bijbels van Delft van 1477, die van Claes de Grave en van Winghe. Zo zijn de XVe eeuwse bijbels van Noord en Zuid bijna volledig ter expositie vertegenwoordigd.

Opengeslagen ligt Coloss I met de kanttekeningen over de genade en de penitentie, die lijnrecht indruisen tegen de Katholieke leer en die de drukker zijn hoofd hebben gekost. Op het titelblad van de Leuvense bijbel van Nicolaas van Winghe van 1548 leest men de waarschuwing „Hoe dat ieghelijck hem hoeden voer die Duytsche ende Walsche Bibels"

De oudste Moerentorf-druk van 1599 der Biblia Sacra ligt gesloten, maar is op verzoek te bezichtigen, zoals ook voor kenners de vitrinen met voorkomendheid geopend worden. Noemen we tenslotte nog vóór de Statenvertaling de A'damse bijbel van 1604, waarover de bekende ds. Plancius de revisie had. Hij, de geograaf en kaarttekenaar, kan het blijkbaar niet nalaten in deze bijbel enige kaarten van de wereld, van Palestina o.a. te doen inlassen en voor oude en voor nieuwe tijdrekeningen een plaats te vinden.

Uit de aard der expositie (ter gelegenheid van de 300 jarige Statenbijbel) wordt de grote zaal gevuld met portretten en handschriften over het ontstaan van de Statenvertaling, van de notulen der Synode af, waarin het besluit tot dit werk werd genomen tot het fraaie exemplaar aan de Staten-generaal aangeboden, waaraan echter de tand des tijds duchtig bezig is geweest.

Het merkwaardigste zijn de handschriften van vertalers en revisors door de betrokken families voor dit doel afgestaan. Zo bijv. de „Aantekeningen" over de uitgave van ds. Sibelius, die nog al wat op de einduitgave had aan te merken, en die zijn erven dreigden uit te geven, totdat op verzoek van de synode zijn vrouw beloofde ze verzegeld te zullen bewaren.

Verschillende bijbeldelen zijn ook calligrafisch verzorgde stukken, zo die van Bucerus, Rolandus en Faukelius. Een eerste drukproef van dit conscientieus opgevatte werk vroeg blijkbaar nog veel verbeteringen; in een laatste proef schreven Bogerman met rode en Baudatrius met zwarte inkt hun beslissende correcties. Al deze officiële stukken der vertaling werden tot aan de scheiding van Kerk en staat, dus bijna twee eeuwen lang, bewaard in een verzegelde kist op het stadhuis te Leiden en om de drie jaar togen plechtig daarheen twee afgevaardigden van de Staten-generaal en twee van de Synode om met de burgemeester van Leiden de kist te openen en de inhoud te verifiëren met de opgave binnen in de deksel gecalligrafeerd. In de XIXe eeuw kwam dit alles in het oudsynodiaal archief in Den Haag, maar op nieuwere wijze gerangschikt. Zo werd eerst onlangs op de zolder van het gebouw in de Javastraat de oude kist teruggevonden, die nu hier kon worden geëxposeerd.

Merkwaardig is de collectie Statenbijbels der Oranje's hier bijeen. Het oudste is de achtdelige zogenaamde Leidse polyglot met de tekst in Hebreeuws, Grieks, Latijn en Nederlands naast elkaar gedrukt, een bijbel, die prins Willem de Zwijger in 1575 bij de stichting aan de Leidse universiteit aanbood, en die tot in de XIXe eeuw bij plechtigheden werd gebruikt. Het gezangboek van deze vrome prins ligt er bij in een fraai met zijn wapen gestempelde band.

De firma van Stockum zond een blijkens de aantekeningen er in, al heel merkwaardige bijbel. Amalia van Solms schonk deze in 1669 aan haar petekind Hendrik van Balen, zoon van haar hofprediker; maar, toen een van Balen een juffrouw Tonneman als weduwe achterliet, schonk deze in 1727 deze bijbel aan haar neef Tonneman, die Katholiek en biechtvader was van de keizer in Wenen. Via Londen kwam dit exemplaar in de handel enige tijd geleden.

In de overdadige pracht van de gedreven zilveren voorstellingen op de band ligt hier de watersnoodbijbel, zo genoemd, omdat hij in 1861 werd aangeboden aan koning Willem III als dank voor diens optreden bij de watersnood van dat jaar. H.M. de Koningin zond voorts in een Goudse Statenbijbel met zwaar houtsnijwerk op de band opgedragen aan koningin Sophie en het exemplaar van de fraaie bijbel in 1892 bij Brandt en Enschedé uitgegeven en haar gemaal in 1901 bij een bezoek aan Amsterdam door enige verenigingen aangeboden. Ook ligt hier de bijbel met platen naar moderne Nederlandse meesters in 1900 door Holkema en Warendorf uitgegeven en in 1913 tot „Juliana bijbel" herdoopt.

De bijbel aan prinses Juilana bij haar bevestiging aangeboden en de op verzoek van het prinselijk paar zeer eenvoudige huisbijbel hun bij hun huwelijk gegeven, liggen bij elkaar.

Die huisbijbel steekt wel treffend af bij de fraaie kerkbijbels der oud-Hollandse dames, meest nog met de zilveren kettingen, waaraan zij werden meegedragen. Er is er één geheel gedreven in zilveren band, anderen in schildpad en fluweel gebonden, verschillende met zilverbeslag, een met in het zilverdraad echte parels gestikt en de openingen gevuld met fijn gekleurd borduurwerk.

Maar alle banden worden in schoonheid verre overtroffen door een band van de XVIIde eeuwse Amsterdamse binder Magnus, die wereldberoemd was voor zijn bandbewerkingen met losse stempels in goud afgedrukt op rood marokijn. Van deze Magnusbanden zijn er slechts zeer weinigen over.

Van de speciale drukken noemen we nog de Nederlandse bijbel met Engelse bijschriften onder de platen, gemaakt voor Brownisten en andere Engelse Protestantse vluchtelingen uit de XVIIe eeuw, voorts een Hollandse bijbel in Engeland gedrukt voor de in de Franse tijd daar krijgsgevangen gemaakte Hollandse vissers, een bijbel, die toen tevens in Zuid-Afrika werd verspreid; en ten slotte nog een zogenaamde sjako's-bijbel, zo klein, dat de militairen hem in zijn ruime kolbakken kon meedragen. Het tentoongestelde exemplaar is van een Utrechtse student, die in 1830 mee naar België trok.

Wat de illustraties der bijbels betreft, zien we duidelijk een van Romein de Hooghe en Jan Luyken af neergaande lijn naar de afschuwelijke prentjes uit het midden der XIXe eeuw, waarna weer een rijzing begon, die haar hoogtepunt toont in Warendorf en Holkema's Rembrandtbijbel, die er ter doorbladering ligt, evenals de zogenaamde „kleine Rembrandtbijbel" van 1931 in klein octavo formaat door prof. R. L. Jansen O.P. voor Katholieken bewerkt.

hardnekkigheid, gepaard aan moed, bij het streven naar zijn doel, het opheffen van Duitsland uit de vernedering na de verloren Europese oorlog. Maar is dit voldoende, om iemand genialiteit toe te kennen? Hitler's geschriften en redevoeringen zijn, als men ze nuchter leest en ontleedt, uiterst banaal. Wat, met ongelofelijke emphase en woedende hartstocht (of kunstmatige opwinding) wordt voorgedragen, de menigte opzweept, kan de toets van een kalme critiek niet verdragen. Het gehalte waarheid is, in de nationaal-socialistische dwalingen, tè gering, staat stellig nog belangrijk ten achter bij dat van het Italiaanse fascisme. Het is, naar ons inzicht, dan ook alleen te danken aan een zeer bijzondere samenloop van omstandigheden, die de geschiedenis maken, het is, zo zou men nog beter kunnen zeggen, een opmerkelijke beschikking van de Voorzienigheid, Die mensen gebruikt als Haar instrument, dat een man als Hitler thans Duitsland, onder zo bijzondere tekenen, regeert. Wij dienen zijn gesternte te erkennen.

In de inleiding tot het pakkend werkje van Wenzel Frankemölle over Adolf Hitler, zegt Anton van Duinkerken dan ook terecht:

„De suggestie, welke uitgaat van het feit, dat Adolf Hitler succes had, kan men niet bestrijden door de ogen te sluiten voor de werkelijkheid. Men mag Adolf Hitler een in zich uiterst onbelangrijke verschijning achten vergeleken bij de andere machthebbers uit de wereldgeschiedenis; men mag zijn opkomst zien als het typische decadentie-verschijnsel van de zich overlevende burgermanscultuur uit het genationaliseerde Europa, dan nog heeft men ernstig rekening te houden met het feit, dat Adolf Hitler er is, dat hij beschikt over de hoogste politieke, sociale, militaire en juridische macht in Duitsland, en dat hij, vooral door zijn propaganda, streeft naar een geestelijke macht. Het is hem en zijn partij niet genoeg geweest de staatsorde in een ontredderd Duitsland te wentelen. Het nationaal-socialisme legt het aan op een omwenteling van de wereldbeschouwing. Hierin ligt zijn kracht en gevaar."

De verdienste van het boek van Frankemölle is nu vooral, dat het ons laat zien, hoe het mogelijk was dat Hitler, die aanvankelijk in Duitsland voor een dwaas en vermakelijk querulant werd aangezien, aan de macht kwam.

Hitler heeft vooral gezegevierd door het element der massabegoocheling op de wijze der Reclame.

„Deze man bezat een gave, zo zegt Frankemölle, waarvan de juiste waardering moeilijk is. Deze gave bestond en bestaat nog in wezen daarin jaren lang, zonder moede te worden en zonder ook maar één minuut in geestdrift te verminderen, precies hetzelfde te zeggen, hetzelfde eindeloos en zonder ophouden te herhalen. Deze gave behoort tot de zeldzaamste in deze wereld. Is het de gave van een genie, hetwelk doorzien heeft, dat hij door de eindeloos geduldige toepassing ervan het gehele aanschijn van zijn land kan veranderen? Of is zij slechts het vanzelfsprekende middel der absolute middelmatigheid, om een bepaald doel te bereiken? Hoe dan ook, de werkelijkheid, die onze generatie zelve beleefde en beleeft, doet zien, dat deze methode onder zekere omstandigheden tot een volledig resultaat leidt. Het oneindig eentonige en zenuwslopende „Deutschland erwache" en „Juda verrecke", in welke twee slagzinnen het program van Hitler was samengevat, heeft gans een volk murw gemaakt en heeft totaliter gezegepraald."

Nadat hij de strijdmethode van Hitler nader heeft ontleed, komt de schrijver tot de betekenis der vijanden van de Führer, en hij meent dat het zeer stellig moet worden gezegd: niet met het communisme heeft hij in Duitsland om de macht geworsteld. Het Duitse communisme heeft namelijk nooit de macht gehad en evenmin ooit de hoop gehad, deze te bereiken. Hitler worstelde in hoofdzaak om de macht met de gematigde republikeinse partijen, die hij eerst van binnen had uitgehold door propaganda en terroristisch geweld. Hitler heeft altijd een scherpe kijk gehad op de zwakheid van zijn tegenstanders. Vooral in de laatste tijd voor de machtsovername bewees hij een werkelijk meesterschap in het vinden der meest 'kwetsbare delen zijner vijanden. Hij ving zijn tegenstanders in de strop van hun eigen tegenstellingen, omdat hij tot aan de eindstrijd toe wilde profiteren van de nog overgebleven vrijheden der republiek van Weimar en omdat hij de starheid der republikeinen, waarmede dezen zich vastklampten aan hun rechtsopvattingen, nodig had om een gewelddadige onderdrukking van zijn S.A.- en S.S.-troepen te verhinderen.

Een ongelofelijk geluk heeft Hitler gehad toen Von Papen in de zomer en herfst van 1932 een soort dictatuur instelde. In deze voor Hitler zo gevaarlijke crisis gelukte het hem of gebeurde het van zelf, dat de sociaal-democratie en het Centrum, parallel met hem, een buitengewoon heftige agitatie ontplooiden tegen het „Junkerkabinett" van Von Papen, tegen de „Von's" welke slechts waren de „Vertreter einer hauchdünnen Oberschicht". Tussen Centrum en nationaal-socialisten werden opeens onderhandelingen gevoerd en de toon was wederzijds vol zoete hoffelijkheid. Maar de nationaal-socialisten pasten er wel danig voor op, tastbare overeenkomsten te sluiten. En daartegenover sloot het Centrum zijn ogen voor de toch buitengewoon ernstige schanddaden van de onderhandelingspartner. Zo vond bijvoorbeeld 't beruchte danktelegram van Hitler aan de moordenaars van Potemka in de dagen in de toen nog bestaande Cemtrumpers geen of slechts zeer schuchtere critiek. Aan deze smaad werd men in Juni 1934 gevoelig herinnerd, toen zo menig dapper katholiek leider onder de kogels der nationaal-socialisten viel en op deze wijze moest boeten voor de laffe politiek van hen, die op beslissende momenten geen leiders waren geweest.

De graad van verblinding, waartoe de leiders van het Centrum geraakten, is bijna niet te vatten. Dat houdt alweer, een lering in voor elders.

De schrijver critiseert dan de verafgoding van Hitler in het huidige Duitsland en het nieuwe heidendom. Wat het christendom van de Führer persoonlijk aangaat, citeert hij het snijdende gezegde van de Zweedse bisschop Soederblom: „Dieser Mann ist, was das Christentum angeht, chemisch rein", om vervolgens een pakkende schets te ontwerpen van Hitler's levensgang, vooral van zijn verblijf te Weenen, van de invloed van de burgemeester Lueger, van zijn afkeer van georganiseerde democratische arbeidersstand, van de wijze waarop hij de Los-van-Rome-beweging ondergaat en het begrip „politiek katholicisme" leerde brandmerken. Wel kort, summier, maar niettemin overtuigend, wordt zo de psychologie van Hitler opgebouwd, men ziet voor zich hoe hij moest worden wat hij is.

Vervolgens wordt de ideologie van het Nationaal-Socialisme onderhanden genomen, wordt nagegaan wat er van het program is doorgevoerd, en geconstateerd, dat, wat Bismarck, toen hij het Duitse Rijk schiep, niet aandurfde, de bondsstaten opheffen, omdat hij te maken had met twee dozijn dynastieën, die „door God waren gesteld", wat de republiek van Weimar verzuimde, toen in 1918 de kronen over de straten rolden, omdat zij niet machtig genoeg was om te beletten, dat in alle hoofdsteden der bondstaten rode bonzen op de nog warme vorstenkussens kropen en er zich aan vast lijmden, Hitler met één pennestreek heeft doorgevoerd. **Vergissen we ons niet, zegt de schrijver, dan zal dit feit** zijn grootste roem blijven in de historie: de stichter te zijn geweest van een werkelijk één Duits Rijk. Maar nu is het weer zulk een „Witz der Geschichte", dat hij die pennestreek slechts kon uitvoeren, omdat een doortastend man in de republiek van Weimar deze eenheidsvording mogelijk had gemaakt, door tegen het woedend protest alhier particularisten, vooral der Beieren in, door te drijven in de Nationale Vergadering van Weimar, dat de sporen, de post en de belastingen aan het Rijk kwamen en daardoor het bestuur der bondstaten feitelijk fictief werd gemaakt. Deze man was de door nationaal-socialisten vermoorde Rijksminister Mathias Erzberger. Die geschiedenis maakt soms wel heel ongelegen grappen!

Tenslotte wordt de buitenlandse politiek van de Führer behandeld en aangetoond, hoe diep de afgrond is tussen Duitsland en de overige landen, hoezeer de vrede in gevaar is.

Vurige. beloften van een betere toekomst hebben Hitler aan de macht geholpen. Dit verklaart ook de aantrekkingskracht van het nationaal-socialisme voor talloze simplistische lieden buiten de grenzen van het Derde Rijk.

Maar nu van alle antipathiën en sympathieën afgezien: in de geschiedenis, in de ontwikkeling der historie der mensheid, vooral der christelijke mensheid, kan Adolf Hitler nooit vooruitgang betekenen, is Adolf Hitler altijd: achteruitgang.

Men kan niet zeggen dat Frankemölle dit afwijzend oordeel lichtvaardig geeft. Hij kent de feiten, hij heeft de groei gezien en het resultaat, hij bleek ook stellig niet blind voor de fouten van het vorig regiem. Zijn boekje is een zeer lezenswaardige bijdrage, om te leren begrijpen het succes van een man, wiens opgang onbegrijpelijk scheen.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Van de Spaanse fronten is er al heel weinig nieuws; de gewone bombardementen op Madrid en nu ook weer Valencia worden vermeld, maar aan het Noorderfront schijnt er in de opmars naar Santander een periode van rust te zijn ingetreden.

Santander zelf wordt geblokkeerd door de Nationalisten maar desalniettemin hebben toch 2 Engelse schepen met 1500 vluchtelingen aan boord de blokkade kunnen verbreken. Een Frans schip is echter door de Nationalisten opgebracht.

Ook Nederland is dezer dagen gemengd geworden in de Spaanse burgeroorlog. Te Vlissingen is n.l. binnengekomen het vroegere Engelse, thans Spaanse schip Thorpehall, maar nog varende onder Engelse vlag. Dit schip had voor ettelijke millioenen kostbaarheden aan boord, welke van uit Bilbao ontscheept waren even voor de inname van de stad door Franco. Op verzoek van Engelse en Franse bankbelangen in Bilbao werd door de Nederlandse justitie op 't schip beslag gelegd. Thans is er een nota gekomen aan de Nederlandse regering van de Baskische, dat de kostbaarheden eigendom zijn van de Baskische staat. Er kan nog wel een kleine internationale kwestie aan vast zitten.

Van de oorlog Japan-Rusland die eind vorige week zo dreigend was horen we de laatste dagen helemaal niets meer en ook de stitatie in de non-interventie-commissie schijnt iets te zijn verbeterd. Dat was nodig ook, wat Duitsland en Italië, vooral deze laatste deden wel erg lelijk tegen Frankrijk en Engeland. Het schijnt dat de Belgische Min. pres. van Zeeland, enige verbetering in de verhoudingen heeft gebracht.

Engeland en Frankrijk gedragen zich werkelijk zeer hoogstaand en sympathiek tegenover 't aanmatigende optreden van de fascistische landen Italië en Duitsland. Het moet voor fatsoenlijke staatslieden toch wel heel wat kosten, om tegenover de fascistische methodes hun ziel in lijdzaamheid te bezitten.

Maar noodzakelijk schijnt het toch niet aan het fascisme vast te zitten. Dat zien we in Portugal.

Van uit Lissabon is bericht gekomen, dat Zondagmorgen vóór dat hij de kerk wilde binnengaan tot het bijwonen der H. Mis op de Minister-president Salazar een bomaanslag werd gepleegd, welke gelukkig niet haar doel bereikte. Salazar bleef ongedeerd en woonde verder de H. Mis bij.

We hebben de vorige week nog iets over Portugal geschreven, wat langzamerhand weer een Katholieke Staat aan het worden is, en dit onder invloed van de vroegere professor van Coimbra Salazar.

„Langzamerhand", want ouderen onder ons weten hoe dit land jarenlang gedrukt ging onder revoluties, moordpartijen en kerkvervolgingen, bewerkt door links-maçonnieke groepen, totdat in de laatste jaren, onder Salazar een dictatuur werd ingesteld, die de droeve Spaanse burgeroorlog buiten de grenzen van het anders zo roerige Portugal te houden wist.

Het is echter thans wel actueel om hier mede te delen, hoe die Portugeese dictatuur in elkaar zit, want de dictatuur in Portugal heeft een heel ander karakter als in Italië of Duitsland: zij en bovendien is zij redelijk.

De dictator is een professor, een indraagt een zuiver constructief karakter tellectueel die veel nadenkt voor hij iets doet en die er steeds naar streeft om een rationale oplossing te vinden. En waarin bestaat zijn systeem?

Prof. Salazar heeft zowel als Minister van Financiën alswel als President van de Raad lezingen gehouden waarin hij zijn systeem ontwikkeld heeft.

Eerst is hij begonnen te vertellen wat zijn systeem niet is: noch liberaal, noch democratisch, noch parlementair. Er zijn maar enkele landen waar zich het parlementair systeem kan handhaven zonder in de fouten te vervallen die in andere landen rampen veroorzaakt hebben.

Merkwaardig voor dit systeem is ook dat het lijnrecht stelling genomen heeft tegen de Sovjets, die de vrijheid totaal hebben vermoord en die tevergeefs getracht hebben het lot der massa der arbeiders te verdedigen.

Verschillen met het fascisme.

Doch op andere punten toont het Portugeese systeem belangrijke verschillen met het Italiaanse Fascisme en nog meer met het Hitler-bewind.

„Iets dergelijks willen wij in Portugal niet hebben", heeft Salazar op besliste wijze verklaard, omdat hij overtuigd is dat deze overdreven „Staatsvoeding" geen weldaad is, maar een ramp, die noodzakelijk moet leiden tot buitensporigheden en onrechtvaardigheden.

De grote fout van de Franse revolutie was hierin gelegen, dat zij de mensen beschouwde als individuën los van de anderen. Indien men bevredigende resultaten wil verkrijgen, moet men als het ware de tegenhanger van dit systeem propageren en de mens beschouwen, niet als individu, maar in het gezinsverband, de mens in zijn vak, in het bedrijf, dat feitelijk niets anders is dan een uitgebreide familie.

Staatsinrichting.

De nieuwe Staat moet steunen op het gezin en op de corporatie en niet op het individu. Daarom is de Portugeese Staat op de eerste plaats corporatief ingesteld.

De regering en dit is een belangrijke factor, moet sterk zijn en met gezag kunnen optreden. In Portugal staat het wetgevend lichaam niet boven de Regering, maar beneden de Regering.

De President van de Republiek, die rechtvaardig door 't volk gekozen is, bezit een absolute volmacht, die hij onder zijn volle verantwoordelijkheid overdraagt aan de Voorzitter van de Raad, die van hem afhankelijk is en aan hem verantwoording verschuldigd is en niet aan de Volksvertegenwoordiging. Naast de President van de Republiek en de President van de Raad zijn er twee vertegenwoordigende lichamen: 90 afgevaardigden die gekozen worden door het volk, die voor een zittingsperiode van 3 maanden bijeenkomen, die de begroting goedkeuren, wetten voorstellen aan de regering, doch die geen enkele bevoegdheid hebben om een Ministerie ten val te brengen.

De corporaties.

Verder is er een Corporatieve Raad die door de corporaties is ingesteld en die tot taak heeft alle wetten die de economische belangen van het land raken voor te bereiden. Deze Corporatieve Kamer die, al de verschillende acties omvat wordt gevonden door vertegenwoordigers van vijfentwintig verschillende organisaties: de corporatie van wijnbouwers, visserij en conserven, mijnwezen, chemische industrie, textiel-producten, electriciteit, gebouwen en constructie- materialen, grafische vakken en pers, bank- en verzekeringswezen, tourisme, geestelijke en zedelijke belangen, wetenschap en letteren, lichamelijke opvoeding en sport, algemeen Bestuur, nationale verdediging, justitie, openbare werken, koloniën, gemeente-administratie, financiën, en economie, en tenslotte schoone kunsten.

Dit college is dus een soort uitvoerende macht die boven alles geplaatst is, absoluut onafhankelijk en die in staat is om de algemene belangen te doen gelden boven de speciale wensen van individuën of groepen.

De Nationale Vertegenwoordiging is gebaseerd op de waarachtige en blijvende vertolking van de gevoelens der natie: Huisgezin, syndicaat, corporatie en gemeente, bestaande uit twee lichamen: een vertegenwoordigende en een corporatieve Raad, die het werk voor de andere instantie voorbereidt.

De corporatieve organisatie is een van de meest essentiële delen van het nieuwe Portugal. Sedert 1933 werd er een Onder-Secretariaat voor de Corporaties gevormd. In de maand September van hetzelfde jaar werden de besluiten afgekondigd, die de grondslag vormden voor deze corporatieve ordening, die op het ogenblik in een stadium van volledige ontwikkeling verkeert.

Beginselen van het stelsel.

De beginselen waarop het corporatief systeem gebaseerd is, zijn neergelegd in het Statuut van de Nationale Arbeid: een waarborg voor het particulier bezit, kapitaal en arbeid vervullen een sociale functie, onder een bewind dat gebaseerd is op samenwerking op economisch gebied en solidariteit.

Hierbij heeft men een reeks belangrijke bepalingen opgenomen waarvan de eerste en meest belangrijke wel is, dat staking en uitsluiting absoluut verboden zijn, daar deze een ramp betekenen voor de samenleving. Wanneer er meningsverschil is tussen verschillende groepen der bevolking, patroon en arbeider, moet zulks niet met het wapen der klassenstrijd worden uitgevochten.

Het doel van de Corporatie is juist om aan deze ziekten een einde te maken.

In een welgeordende staat vormt de staking een laatste gewelddadig redmiddel, dat evenmin toelaatbaar is, alswel dat een afzonderlijk individu geweld gebruikt om zijn rechten door derden te doen eerbiedigen.

Er zijn rechters die belast zijn met de wet te doen handhaven, ook wanneer die wetten betrekking hebben op de onderlinge verhouding der mensen. Datzelfde geldt ook voor bedienden en patroons.

De arbeidswetten.

Men moet niet denken, dat onder de corporatieve ordening de belangen van de arbeidersklasse niet strikt rechtvaardig zouden worden beschermd.

In de Corporatieve Staat zijn de belangen der arbeiders juist wettelijk geregeld: verplichte wekelijkse rustdag, minimum loon, regeling betreffende arbeidsduur, uitbetaling van overuren, beperking van vrouwen-arbeid en van de arbeidsduur van de mijnwerker, collectieve contracten, ziekte-verzekering, invaliditeitswet, pensioenfonds enz. enz. De arbeiders moeten zich allerminst door de corporatieve ordening laten afschrikken. Er zijn natuurlijk ook tegenstanders van het systeem, die alleen de nadruk leggen op de onvolmaaktheden en de fouten die er zijn gemaakt.

Doch een verder doorvoeren van de Corporatie zal ook deze bezwaren tenslotte ondervangen.

De eerste indrukken die men van het nieuwe systeem gekregen heeft zijn in ieder geval zeer bevredigend; het is veel beter dan het oude. Het houdt rekening met een aantal menselijke factoren die buitengewoon belangrijk zijn. Het is een element voor orde en eendracht, die in de plaats van de wanorde getreden is.

Het tracht toenadering te brengen tussen de verschillende klassen en groepen der samenleving, in plaats van hen tegen elkaar in het harnas te jagen. Het steunt op heel de natie en niet op een van de elementen, waaruit deze bestaat, noch op de bezittende klassen, noch op het proletariaat, die beiden de overigen trachten te overheersen.

Moge aan Salazar nog vele jaren gegeven zijn, om zijn verdere plannen in deze geest uit te werken.

Lijst van binnenkomende schepen over Juli 1937.

7.	Ned.	Medea	P. Cabello	Aruba, Maracaibo
7.	„	El Libertador	Maracaibo, Aruba	La Guaira
7.	Fransch	Wyoming	Le Havre	P. Colombia
7.	Duitsch	Caribia	P. Cabello	Cristobal
7.	„	Alemania	Maracaibo	Maracaibo
7.	„	Frida Horn	P. Plata	Ciudad Trujillo
8.	„	Heinz Horn	P. Cabello	P. Colombia
8.	„	Phoenicia	P. Colombia	P. Cabello
9.	Eng.	Remuera	Cristobal	Engeland
9.	Ned.	El Libertador	La Guaira	Aruba, Maracaibo
9.	„	Amazone	Maracaibo	P. Cabello
10.	„	Atlas	Maracaibo	Maracaibo
10.	„	Breda	Amsterdam	Cristobal.

OPROEPING.

Hierbij worden de inwoners van het kiesdistrict Curaçao die op den 1n. Juni 1937 voldeden aan de algemeene eischen voor kiesbevoegdheid en die over het laatst verloopen dienstjaar niet in het kiesdistrict zijn aangeslagen in de Inkomstenbelasting overeenkomstig art. 10 lid 1 sub 1o., van het „Curaçaosch Kiesreglement 1937" of indien aangeslagen, de verschuldigde belasting overeenkomstig gemeld artikel niet hebben voldaan, uitgenoodigd om gedurende het tijdvak 12 tot en met 17 Juli 1937 zich op het Verkiezingsbureau alhier aan te melden om op de kiezerslijst geplaatst te worden.

Zij zijn gehouden, desgevorderd door overlegging van bescheiden, aan te toonen, dat zij, hetzij elders in het gebiedsdeel naar een inkomen van tenminste f. 1200.— zijn aangeslagen en het over dat dienstjaar en over voorafgaande dienstjaren terzake van aanslag in de Inkomstenbelasting verschuldigde, voor zoover niet verjaard, ten volle hebben betaald, hetzij voldoen aan de eischen van verstandelijke ontwikkeling in art. 10, lid 1, sub 3 van evengemeld Reglement gesteld.

Het verdient aanbeveling voor zoover mogelijk bewijsstukken over te leggen.

De aanmelding geschiedt door invulling van een formulier waarvan het model is vastgesteld door het Centraal Verkiezings bureau.

Op verzoek wordt de aanmelder door den Voorzitter van het Verkiezingsbureau een ontvangbewijs afgegeven.

Curaçao, den 1n. Juli 1937.

De Voorzitter van het Verkiezingsbureau op Curaçao.

2—1 M B BARTELS DAAL.

ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND
GROEP NEDERLANDSCHE ANTILLEN.

BIOSCOOPVOORSTELLING VOOR KINDEREN
Vrijdag 9 Juli a.s. in „ROXY". Aanvang 5 uur n.m.

Vertooning der rolprenten

No. 1. De Chineesche Vaas (Teekenfilm met Felix de Kat.)
No. 2. Nederlandsch Nieuws met o.a. De stapelloop van de Nieuw Amsterdam, Voetbalwedstrijd Nederland—Belgie.
No. 3. Jim en Plim in Serenade (Plastische Teekenfilm.)
No. 4. De tweede Rhapsodie van Liszt (Muziekfilm, gespeeld door het Philharmonisch orkest.)
No. 5. De avonturen van Ojo in Wonderland (Sprookje) Komisch.
No. 6. De wereldreizigers (Klucht.)

TOEGANGSPRIJZEN.

voor kinderen	Balcon	f. 0.30,	Beneden	0.15
voor volwassenen		„ 0.50,	„	0.30.

EEN TORPEDO MET EEN PARACHUTE.

Uit Rome wordt melding gemaakt van een nieuwe uitvinding van een Italiaanse ingenieur. Het gaat hier om een torpedo die een parachute bij zich heeft. Wordt het projectiel uit een vliegtuig geworpen, dan valt het betrekkelijk langzaam naar beneden en glijdt zacht in het water. Nu komt eigenlijk het vernuftige. Zo spoedig de torpedo met water in aanraking komt gaat een schroef open en enige tijd begint de torpedo in het water rond te draaien en beschrijft een grote boog. Komt het projectiel nu in botsing met een hard voorwerp dan ontploft het. Wordt de torpedo dus in de buurt van een vaartuig geworpen, dan blijft het uit zichzelf in beweging, tot het de boot gevonden heeft. De projectielen zijn van groot formaat, en kunnen dus in een eventuele oorlog een ontzaggelijke schade toebrengen.

BUITENLAND.

Henri Bergson geestelijke opgang.

Indertijd werd bericht, dat de beroemde Franse wijsgeer Henri Bergson was overgegaan tot de R.K. en op Paaszaterdag van 1935 in een Jezietenkerk te Parijs het heilig doopsel ontving. Dit bericht werd enige dagen later tegengesproken. Er scheen reden aanwezig om niet op de juistheid te insisteren.

Thans echter brengt het Oostenrijkse blad „Schönere Zukunft" volgens „De Tijd" bevestiging van het toenmaals medegedeelde.

„De Franse wijsgeer Henri Bergson" aldus het Oostenrijkse blad, „is katholiek geworden. Geruime tijd geleden werden de berichten omtrent zijn bekering tegengesproken. Aan dit bericht lagen de volgende feiten ten grondslag: P. Gorce professor aan het Insitut Catholique te Toulouse, was als verdediger van de heilige Thomas van Aquine in pomeliek geraakt met Henri Bergson en ontving van diens kant warme woorden van waardering. Toen nu — zo bericht het Mei-nummer van Hochland — het nieuwste boek van Bergson het licht zag, n.l. La Pensée et le Mouvant, trachtte Gorce dit aan een kritiek te onderwerpen en hij kon een onverwacht grote overeenstemming waarnemen tussen Bergson's wijsbegeerte in dit boek („La Pensée et le Mouvant" is echter hoofdzakelijk uit oudere opstellen en lezingen van de schijver samengesteld. Red. De Tijd) en de philosophie van de Aquiner. P. Gorce verklaarde, dat Bergson het tegendeel was van een Kantiaan, omdat hij aan het objectieve bestaan der wereld, onafhankelijk van het menselijk bewustzijn, geloofde, en omdat zijn God niet een phantoom van de menselijke geest bleek, doch de almachtigde Schepper. De „intuïtie" van Bergson — aldus Gorce — is het inzicht in de dingen door de geest, de „esprit de finesse" van Pascal. Op deze bespreking antwoordde Bergson: „Ik ken helaas de wijsbegeerte van Thomas van Aquine niet volledig genoeg om precies te kunnen zeggen, in hoeverre mijn denkwijze met de zijne overeenstemt. Maar 't is zeker, dat ik, telkens wanneer ik deze of gene afzonderlijke vraag van zijn wijsbegeerte te onderzoeken had, mij gesteld voelde tegenover ideën, die ik naar het wezen kon aanvaarden, met voorbehoud uiteraard voor wat betreft de sedertdien gevolgde ontwikkeling der natuurwetenschappen...

Als tussen de beide -ismen, realisme en idealisme, een keuze moet worden gemaakt, aarzel ik geen ogenblik mijn gehele wereldbeschouwing te richten naar het realisme, en wel naar het meest radicale realisme. Ik heb het kennen nooit kunnen beschouwen als een constructie en derhalve had ik reeds vóór de gedachten aangaande de tijd, waarvan ik uitging en die ik in de inleiding tot La Pensée et le Mouvant uiteenzette, het systeem van Kant afgezworen, of juister: ik had geweigerd, hierbij te blijven staan, ofschoon in die dagen de „Kritiek der reinen Vernunft" aan de beoefenaren der wijsbegeerte een welhaast religieuze eerbied inboezemde."

„Intussen — zo vervolgt Schönere Zunkunft — werd het te vroeg verbreide bericht bevestigd. Bergson is enige tijd geleden toegetreden tot de Katholieke Kerk."

Henri Louis Bergson werd op 18 October 1859 te Parijs geboren uit liberaal-Joodse ouders. Zijn voorvaderen stamden uit Ierland. Hij werd opgevoed aan het Lycée Condorcet, vervolgens aan de Ecole Normale te Parijs. Hierna was hij tot 1883 leraar in de litteratuur-geschiedenis, en vervolgens in de wijsbegeerte aan het lyceum te Angers en te Clermont-Ferrant. Sedert 1900 werd hij hoogleraar aan het College de France, Bergson verwierf zich een wereldreputatie met zijn boek „L'évolution créatrice", dat in 1907 het licht zag. In 1928 viel hem, die een schitterend stylist is, de Nobelprijs voor letterkunde ten deel.

Op 1 Juni 1914 werden drie van Bergson's voornaamste werken op de Index geplaatst, omdat de daarin ontwikkelde gedachten, met geloofswaarheden in verbinding gebracht, onhoudbaar of minstens gevaarlijk zijn. Dit neemt niet weg, dat verscheidene tendenzen van Bergson's wijsbegeerte de scholasticus konden verheugen, vooral omdat Bergson zich met kracht verzette tegen het materialisme en positivisme der negentiende eeuw. Hij was de leermeester van Jacques Maritain, die een boek aan hem wijdde, en had diepe invloed op Jacques Chevalier, de katholieke denker te Grenoble. In 1916 schreef Bergson aan Höfding: „Mijn leven lang heb ik God gezocht."

PROCESSIEVERSTOORDERS GETROFFEN.

Vliegtuig, dat een Duitse processie hinderde, omlaag gestort.

Tijdens de, vroeger zo beroemde, Sacramentsprocessie in Freiburg kwam het dit jaar tot enige pijnlijke incidenten. Aanvankelijk liep in de processie een muziekcorps mede, dat echter, toen men bij het eerste rustaltaar was aangekomen, „op hoog bevel" uit de processie werd geroepen; het mocht niet meer spelen.

Bij een der volgende altaren verscheen plotseling een vliegtuig, dat zo laag over de processie vloog, dat de priester, die het Evangelie zong, zelfs door zijn naaste omgeving niet kon worden verstaan. Het vliegtuig herhaalde deze storende manoeuvre nog eens bij de processie in St. Pieter.

Onmiddellijk daarop vloog het toestel bij St. Meigen tegen een rots en stortte omlaag. Twee inzittenden werden gedood en drie andere gewond.

De Duitse bladen mochten het bericht van dit ongeluk, dat aan de straffende hand van God doet denken, niet publiceren.

NEDERLAND.

Wat anderen over de verkiezingen zeggen.

J. F. Ankersmit schrijft in de „Sociaal-Democraat":

Voor de S.D.A.P. is de uitslag, naar uit de boven verstrekte verhoudingscijfers blijkt betrekkelijk bevredigend, maar een donkere schaduw wordt daarop geworpen door de omstandigheid, dat wij sinds 1918, dus nu al twintig jaren lang, al schommelend, niet meer vooruitgingen. Zelfs het Plan van de Arbeid, waarop wij zo grote verwachtingen bouwden, heeft de stilstand niet wezenlijk kunnen overwinnen. Het is voor een partij die voorheen zo onweerstaanbaar groeide, een bedenkelijk teken.

De „Avondpost" schrijft naar aanleiding van de stembusnederlaag der liberalen:

In de vorige eeuw echter hebben de liberalen een ernstige fout begaan, die zich tot op deze dag wreekt.

Zij hebben namelijk het orthodox-gelovige Nederlandse volksdeel niet begrepen en niet rechtvaardig behandeld.

Thans wordt deze fout door zeer velen ingezien. Nu het te laat is. Toen echter miskende men de betekenis der religie voor de staatkunde en men beschouwde de anti-revolutionnairen, de gereformeerden, „de fijnen", als een ietwat-achterlijke groep, die men vinnig bestreed, maar niet eens in alles behoefde te erkennen. Wij hebben er al meermalen op gewezen en prof. Eigeman deed het in zijn geschriften ook. Het is een feit, dat men b.v. na tientallen jaren de onderwijsstrijd der rechterzijde begreep, en er eerlijk recht aan deed, maar pas nadat er veel vijandschap was ontstaan en de gelovigen radicaal van het liberalisme waren vervreemd.

EEN MERKWAARDIGE PROMOTIE.

En een even merkwaardige bekering.

Zweeds Luthers predikant, die tot de Katholieke Kerk overging.

Maandag 31 Mei vond te Nijmegen plaats de promotie van Dr. Skerdsvik.

De nieuwe doctor, die in zijn stellingen de filosofie van Geijer behandelt, is een Zweed, geboortig van Kungälv Gothenburg. Zijn vader was geestelijke der Lutherse staatskerk. De zoon werd eveneens predikant en in 1919 door de protestantse Bisschop van Gothenburg geordineerd. Hij bekleedde verschillende posten in de Lutherse staatskerk, totdat hij pastoor werd te Garda op Gotland.

Gotland is rijk aan voormalige katholieke kerken, waarvan vele kathedralen in het klein zijn. Een aantal is niet meer dan ruïnes maar in de andere is nog veel van de katholieke tijd overgebleven, altaren, altaarstenen, schilderingen en kerkelijke voorwerpen, die men elders tevergeefs zal zoeken.

De protestantse geestelijke, die reeds lang katholicerend was, kwam eerst daar in zijn rechte sfeer.

Het was voor hem niets vreemd voor zich zelf de stille Mis te lezen, ook voor zijn parochie, waarvan velen dan aan het avondmaal deelnamen. Hij had in de godsdienst-oefeningen bovendien reeds geruime tijd de gewoonte wierook te gebruiken en vulde de lutherse ceremoniën steeds meer met oud-christelijke aan.

Geen wonder dat hem noch moeilijkheden noch tegenstand gespaard bleven. Zolang echter zijn eigen parochianen er niet toe te bewegen waren, hem wegens de kerkelijke overtredingen aan te klagen, kon er moeilijk iets tegen hem ondernomen worden.

De toestand werd echter van zelf onhoudbaar, omdat de Lutherse geestelijke zich niet langer verantwoord achtte, vóórganger te blijven in een kerk, die hij niet meer als de ware beschouwde.

In 1934 nam hij daarom ontslag als bedienaar der Zweedse staatskerk. Daarna studeerde hij aan de universiteit van Nijmegen.

Intussen werd het hem niet gemakkelijk gemaakt zijn talenten in zijn vaderland aan een of andere taak te besteden.

Op het ogenblik is hij werkzaam op de redactie van Göteborgs Handelstidning.

Merkwaardig voor de overgang van dr. Skredsvik naar de Katholieke Moederkerk is, dat hij geen enkele katholiek kende, zodat hij door geen persoonlijke invloeden ertoe bewogen werd en haast nog merkwaardiger is, dat hij zo goed als geen katholieke lectuur gelezen had, maar door eigen studie, namelijk door de studie der dogma's tot de bevinding kwam, dat de Katholieke Kerk slechts de éne ware kon zijn.

Hij stelde een grootmoedige daad door de consequenties zijner geestelijke bevindingen te aanvaarden en op jeudige leeftijd zijn broodwinning en toekomst in de Lutherse staatskerk prijs te geven.

Dit besluit werd én zwaarder én moediger, doordat hij daardoor tevens de verplichting op zich nam nieuwe bestaansmogelijkheden, onder voor hem ongunstige omstandigheden voor zijn echtgenote en vier kinderen te zoeken en te aanvaarden buiten het priesterlijk ambt, dat hem zo dierbaar was.

CURACAO.

Asiento — Scherpenheuvel 2—5.

Wie uit bovenstaande uitslag mocht concluderen dat Sch. in deze wedstrijd sterk in de meerderheid geweest is, slaat de plank wel een weinig mis. En met name voor het eerste gedeelte van de strijd gaat dit helemaal niet op. Asiento wilde blijkbaar met de zwakke wind in de rug spelend een voorsprong behalen. Dat haar dit niet gelukt is, ligt zeker niet aan de achterhoede van Sch. die voor de rus in allesbehalve veilige indruk maakte.

Reeds één minuut na de aanvang wist Asiento de score te openen, toen door het weifelend optreden van de Sch-backs de A-rechtsbinnen kans zag met een ver en laag schot de keeper het nakijken te geven. O.i. had dit geen doelpunt mogen zijn.

Gelukkig voor Sch. trekt zich haar voorhoede niets aan van het minder goede spel van de achterlinie, en weldra ligt dan ook de gelijkmaker in de touwen, als op een afgemeten voorzet van links, de bal met een vliegende schot de A-keeper passeert.

Nu golft het spel beter op en neer en krijgen we gelegenheid de beide elftallen eens nader onder de loupe te nemen. Hoe de Sch.-achterhoede in haar taak te kort bleef, schreven we reeds. Al moeten we er onmiddellijk aan toevoegen dat deze spelers hun spel later, en vooral na de rust, keurig herzien hebben.

De middellinie zwoegde als van ouds; jammer dat alle drie de spelers tot het kleine soort behoren. Wat niet wegneemt dat ze, eenmaal ingespeeld, op uitstekende wijze zowel de achterhoede als de aanvalslinie wisten te steunen. Wat die aanvalslinie betreft, eenieder die Scherp. wel eens zag spelen, weet dat daarin een paar uitstekende krachten schuilen, die een gevaar blijven voor elke tegenstander.

Hetzelfde kan gezegd worden van de voorhoede van Asiento, waarin eens te meer bleek dat routine ook een woordje meespreekt bij het voetballen. De jongere krachten in deze linie verprutsten de opgaven nog wel eens, en wat men van de vleugelspelers moet verwachten, n.l. snelheid, misten we in deze wedstrijd wel wat al te erg.

De middellinie vonden we wel het zwakst. Daar ging, vooral van de vleugels, al heel weinig uit, met als gevolg, dat de beide achterspelers te veel hooi op hun vork moesten nemen, wat zich weer wieken moest tegen het einde van de wedstrijd, toen de achterhoede van Asiento uitgespeeld was. Het ligt werkelijk niet aan de beide stoere backs dat zij hun club met een nederdaag naar huis zagen terugkeren. Maar keeper Nieuwenhof hebben we wel eens beter gezien.

Bij een 1—1 stand, weet Asiento nogmaals te profiteren van de voorlopig nog lakse Sch.-achterhoede. Op dezelfde voet kwam het tweede doelpunt voor A. tot stand. Maar ook nu laat het Sch. er weer niet bij zitten en na weer een tiental minuten spelen ontstaat voor het A-doel een geweldig scrimage, waarin eerst eenmaal tegen de doelpaal geschoten wordt, waarna de bal tweemaal achtereen bescherming zoekt bij Nieuwenhof, die echter niet bij machte blijkt het leder te grijpen. Eindelijk bij het vierde schot krijgt Asiento een roltreffer en de stand is weer gelijk 2—2. Daarmee gaat de rust in.

Na de rust trapt met name de achterhoede van Sch. uit een steviger vaatje, waardoor de middellinie zich meer kan gaan toeleggen op het voeden van de aanval. Inderdaad worden er heel wat aanvallen op touw gezet door Sch. en de achterhoede van A. bezwijkt zowat onder het werk. Maar aanvallen opzetten en afwerken, dat is twee. Met bosjes worden ze om zeep gebracht, waarbij de buitenspel-val geredelijk haar diensten leende. Toch konden doelpunten niet uitblijven en zo zien we na 8 minuten Sch. voor het eerst de leiding nemen.

Asiento pakt nog eens flink aan, maar de voorhoede heeft haar kans voorbij laten gaan: Telkens worden de spelers onverbiddelijk teruggewezen. Even later mist aan de andere kant Sch. 'n geheide kans; en even later meent men dát nog eens over te moeten doen als maar even drie spelers naast elkaar over de bal heentrappen. De bal belandt dan tenslotte bij de r-buiten van Sch. die aan dat gepingel 'n eind maakt door met 'n keihard schot Nieuwenhof's vingers te laten tintelen, waarna de bal via de paal bij het net op bezoek gaat. 4 — 2 voor Scherp. Becker neemt de laatste voor zijn rekening met 'n keurig effect-balletje.

5 — 2, met welke uitslag men blijkbaar tevreden is. De laatste minuten schopt men elkaar de bal nog wat toe, maar tot explosies komt 't niet meer.

Rest ons nog, en dit mogen we zeker niet vergeten, te vermelden, dat er zeer fair gespeeld is. We zijn op de goede weg!

S. R.

R.K. PADVINDERSVERENIGING ST. THARCISIUSGROEP. CURAÇAO.

DE JAMBOREE—REIZIGERS IN HOLLAND AANGEKOMEN.

Dinsdagmorgen, 6 Juli, ontving Oubaas van Geffen het volgende telegram van onze Voortrekkers:

Uitstekend aangekomen.
Ontvangst allerhartelijkst.

Adres:

Aloysius Gesticht.
Eland straat 177
Amsterdam.

Verdacht van diefstal.

Als verdacht van diefstal van enig geld en gouden sieraden is door de Politie aangehouden en voor onderzoek aan het Hoofdbureau van Politie in bewaring gesteld de 27-jarige vrouw De J.

Overtreding.

Terzake van overtreding van de Loterij-Verordening wordt proces-verbaal opgemaakt contra de 41-jarige De W. en de 35-jarige S., die een auto hebben verloot. Deze auto is door de Politie in beslag genomen.

BELOONDE SCHOONHEDEN. Dit drietal solliciteren naar de twijfelachtige roem van „Miss America".

FEESTAVOND VAN HET VRIJWILLIGERSKORPS CURAÇAO.

Zaterdagavond heeft het Vrijwilligerskorps Curaçao zijn achtjarig bestaan met een feestavond in het gebouw O. en O. gevierd.

Nadat Zijne Excellentie gouverneur Wouters, vergezeld van Mevrouw Wouters en de adjudant binnen was, betrad majoor C.N. Winkel het toneel om in een rede het ontstaan van het Korps te herdenken.

Sergeant Monte hield hierna een korte feestrede.

Op zeer prettige wijze werd daarna de avond gevuld met muziek en spel. Zeer verdienstelijk speelde het trio de Windt hun Hawayan muziek, terwijl het duo de Boef ook grote bijval oogstte. De kabouterdans viel zeer in de smaak.

Na het keurige optreden van de gymnasten van D.T.V.O. en de foefjes van een goochelaar werd een toneelstukje gegeven „Schuiven gaan ze", dat met veel bravoure werd opgevoerd.

Een duo bracht hierna nog een hymne op Curaçao ten gehore.

De zeer geanimeerde feestavond werd met een dans besloten.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen

VAN

"De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.
Zondag, 4 Juli 1937.

Volharding — Hollandia	3—1
J. Holland — R.C.C.	2—1
Scherph. — Asiento	5—2
Feyenoord — J. Curaçao	2—0

COMPETITIE-STAND

A-klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
Volharding	7	6	1	0	12	3	13	1.85
Jong Holland	6	3	2	1	12	8	8	1.33
Scherpenheuvel	7	4	1	2	19	8	9	1.28
S.U.B.T.	6	3	1	2	9	5	7	1.16
R.C.C.	7	3	1	3	6	6	7	1.—
Hollandia	6	2	0	4	10	12	4	0.66
Hercules	8	2	1	5	5	15	5	0.62
Asiento	5	1	1	3	7	7	3	0.60
Transvaal	6	1	0	5	4	14	2	0.33
Reserve A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
S.U.B.T. 2	2	2	0	0	8	2	4	2.—
R.C.C. 2	1	1	0	0	1	0	2	2.—
Volharding 2	2	11	1	0	1	0	3	1.50
Asiento 2	2	1	0	1	3	1	2	1.—
Jong Holland 2	3	1	1	1	5	3	3	1.—
Hercules 2	2	0	1	1	3	6	1	0.50
Transvaal 2	2	0	1	1	0	3	1	0.50
Scherpenheuvel 2	2	0	0	2	1	7	0	0.00
B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
Feyenoord	3	3	0	0	8	1	6	2.—
Atletico	2	1	1	0	5	3	3	1.50
D.C.C.	3	1	2	0	2	1	4	1.33
Jong Curaçao	3	1	1	1	6	3	3	1.—
Be Quick	2	0	2	0	3	3	2	1.—
D.D.V.O.	4	1	1	2	3	3	3	0.75
Hilversum	3	0	1	2	1	5	1	0.33
P.S.V.	2	0	0	2	1	10	0	0.00

COMPETITIE-PROGRAMMA
MUNDO NOBO

A-Klasse:
11 Juli : J. Holl. 1 — Hollandia 1 (F. Kranenburg)
18 Juli : S.U.B.T. 1 — R.C.C. 1 (F. Kranenburg)
25 Juli : S.U.B.T. 1 — Transvaal 1 (A. Oehlers)
1 Augs. : Volh. 1 — S.U.B.T. 1

B-klasse:
11 Juli : Atletico — P.S.V. * (J. L. C. Pengel)

RIO CANARIO.

11 Juli : Asiento 1 — Volh. 1 (H. Elfrink)
18 Juli : Asiento 1 — Hollandia (O. Corsica)
25 Juli : Asiento 1 — J. Holland 1
1 Augs. : Asiento 1 — R.C.C. 1

11 Juli : J. Curaçao — Hilversum * (A. R. Ercol)

SCHERPENHEUVEL.

11 Juli : S.U.B.T. 1 — Transvaal 1 (A. Ramos)
1 Augs. : Scherp. 1 — Transvaal 1

Res. A-klasse
11. Juli : Hercules 2 — Scherp. * (V. B. Manuel)

De met * aangegeven wedstrijden beginnen om drie uur.

Overgeschreven van de lijst van werkende leden van Asiento naar die van Hollandia: A. van der Schoor.

HET BESTUUR.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, **de heer H. A. Dennert, Breedestraat** 181, telefoon 640.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

Te Lissabon had Zondagmorgen, toen hij naar de Kerk ging een aanslag plaats op de Minister-president Salazar, die niet getroffen werd. De bom sloeg in de grond **een gat van 4 M. Ze was door middel van** een 300 M. lange draad in de goot verbonden met een klok.

Miss Amelia Earheart, die op haar wereldrondvlucht met Kapt. Noonan, bij de oversteek over de pacific, reeds enige dagen wordt vermist, wordt als verloren beschouwd. Verschillende schepen met meer als 3000 koppen bemand, zoeken naar de verloren machine.

De voorlopige uitslagen van de verkiezingen in Ierland, tonen tot nu toe aan, dat president Eamon Devalera, van de Fianna Fail partij 67 zetels in het Parlement gekregen heeft. De resultaten uit vier districten moeten nog geteld worden. De Cosgrave-partij kreeg 44 zetels, de arbeiderspartij 11 en de onafhankelijken 8. Omtrent de nieuwe constitutie voor de Ierse Vrijstaat werden 560 duizend stemmen voor en 446 duizend tegen de constitutie uitgebracht. Deze resultaten voorspellen een niet al te voorspoedige tijd voor de regering Devalera.

De proefvluchten voor de Noordelijke Transoceaan verbinding slaagden uitstekend. De Clipper volbracht de oversteek van Amerika uit in 12 uur 40 min.

De Caledonia van de Imperial Airways volbracht de Westelijke oversteek.

UIT NEDERLAND.

De Heer Bronsing, directeur van de Maatschappij Nederland, zal binnenkort naar Friedrichshafen vertrekken, teneinde de besprekingen met de luchtschipconstructeur te houden ten aanzien van diens reis naar Amerika en welke conclusies uit de Hindenburgramp getrokken zijn en betreffende de uitvoer van heliumgas.

Na terugkeer uit Duitsland en nadat verschillende schemas uitgewerkt zijn, zal getracht worden bij de Nederlandse regering belangstelling op te wekken voor proefvluchten per zeppelin tussen Nederland en Nederlands Indë.

De Holland Amerika lijn bestelde 3 nieuwe schepen, 1 bij Wilton en 2 aan een Deense werf.

Prins Bernard zal tijdens de vierdaagse een bezoek brengen aan Nijmegen.

Heden wordt te Middelburg op kort geding besluit genomen inzake het Spaanse s.s. te Vlissingen, tegen lossing waarvan de Baskische regering heeft geprotesteerd.

Het proces zal op 8 Sep. aanvangen.

Naar Aneta uit Rotterdam verneemt stelt de directie van de Nederlands Indische Gas Mij. voor om een dividend van 9 procent uit te keren over het afgelopen jaar. Over 1935 werd 8% uitgekeerd.

Edo Bergsma zal aftreden als voorzitter van de ANWB, vermoedelijk zal hij na zijn aftreden in September a.s. opgevolgd worden door de heer Bloemers.

Naar uit Parijs wordt gemeld, zijn thans nog slechts de gebroeders van Schendel deelnemers aan de Tour de France, de andere Nederlandse deelnemers zijn uitgevallen.

SPORT.

De eindwedstrijd Springer — Raichenbach eindigde in 26 — 24 ten voordele van Raichenbach.

Uit Helsingfors wordt gemeld dat gedurende de internationale zwemwedstrijden de Deense zwemster Raghlid Hveger, die als een der snelste zwemsters ter wereld beschouwd wordt, de 200 meter borstcrawl in 2 min. 29.4 sec. aflegde; haar voornaamste tegenstander Rie Mastenbroek 34.3 sec.

GROOTHANDEL IN MENSEN EN IVOOR.

Leverancier van harems.

In de stad Zanzibar vindt men nu nog veel herinneringen aan de merkwaardige Arabier Hamid el Murdjebi, die men Tipper Tip noemde. Hij werd rond 1840 geboren en stierf in 1905 in Zanzibar als een van de rijkste mensen ter wereld. Zijn rijkdom had hij verworven door de slavenhandel. Zijn eigenaardige bijnaam heeft hij te danken aan de eigenaardigheid om reeds als jongen opvallend met de ogen te knipperen en deze naam bleef daarna geheel zijn leven bestaan.

Reeds als jonge man ondernam hij een rooftocht van Bagamoya uit het binnenland in en nam op deze tocht een paar honderd man mee.

Toen hij terugkeerde, had hij een menigte slaven en grote hoeveelheden waar buitgemaakt. Bij de volgende tochten bracht hij zoveel slaven en ivoor mee terug, dat de Sultan op hem opmerkzaam werd gemaakt en hem op verschillende manieren begunstigde, want de Sultan kreeg de helft van de slaven. Tipper Tip werd een soort ongekroonde koning in het gebied tussen het Tanganikameer en Congo.

Vooral de stam van de Maniema-negers leverde hem veel sterke en gezonde mannen, terwijl de harems in Indië grote sommen betaalden voor hun vrouwen. Bovendien waren hier ongelooflijke veel olifanten. Tipper Tip ging met afschuwelijke wreedheid op deze tochten te werk en moordde en plunderde zoveel hij wilde.

Tipper Tip verzamelde zoveel schatten, had een vorstelijke harem en werd door de Sultan van Zanzibar tot gouverneur van Kasongo gemaakt.

Toen Stanley in 1876 naar het Tagangikameer kwam, hoorde hij van de vreselijke toestanden en had hij een bezoek bij Tipper Tip. De ontdekkingsreiziger besloot onmiddellijk de nodige stappen te doen, om aan deze slavenhandel een einde te maken.

Hij zond berichten naar Europa en in 1889 namen de Belgen de wapens op tegen de slavenjagers in Maniema. Het gelukte hen werkelijk de overwinning te behalen en daarmee de slavenhandel in een gedeelte van Afrika te onderdrukken.

De sluwe Tipper Tip werd niet gevangen genomen, want deze was reeds bij het begin van de vijandelijkheden met zijn slaven, harem en bezittingen naar Zanzibar gevlucht, waar hij nog 15 jaar leefde.

Men vertelt van hem, dat hij ongeveer 30.000 negers als slaven uit hun land heeft gesleept. Zijn zoons en bloedverwanten, die hij bij zijn vlucht voor de Belgen achterliet, werden allen in de strijd gedood.

Deze photo is genomen buiten Hong Kong, waar een van de Hong Kong Clipper passagiersvliegtuigen boven een Chinees Clipper schip vliegt.

PROGRAMMA VAN DE CUROM.

Woensdag, 7 Juli 1937.
7.00 — 7.05
Opening, Wilhelmus
Gemengd Programma:
1. Blanca Flor, Mexicaanse Tango
2. Tuyo es mi Amor, wals criollo Barnabas von Cézcy en zijn Orkest
3. Oh' Señorita [Charles Maduro] Piano Corao, bariton
4. Pericon Ranchero, José Moriche, tenor
5. Im Tangoschrift Berlin, Buenos Aires
6. Deel I en II, Adalbert Lutter en zijn orkest
7. Flor de mi Amores (Charles Maduro)
8. La Princesa Triste (Charles Maduro)
Gezongen door Maria Kurenko
9. Canaro en Paris, tango
10. Inspiracion, tango Beenaado Alemany en zijn Tango Orkest
11. Seguilo, hasta el final, tango
12. Aburrido, tango Gezongen door Sta. Tania met Orkest
13. Gratas Memorias, wals
14. Mi ke bai den Steef, tumba R. Th. Palm Orquesta Bogotana
15. Pebeta Graciosa, tangolied
16. El Mosquetero, Orquesta del Plata
17. Brisas de Curaçao, wals
18. Puertoriqueños en Curaçao, danzon Orquesta Bogotana
19. Lloraré
20. Negra Consentida, Duet door de Gebroeders Mendoza Lopez met guitarbegeleiding
21. Gloria, wals (R. Th. Palm)
22. Mai y Pai, tumba (R. Th. Palm) Orquesta Bogotana
23. Remordimiento
24. Un sueño (Charles Maduro) Gez. door Consuelo de Guzman
25. Una perlita, wals (J.P. Boskaljon)
26. Vano Empeña, danza (A. B. Palm) Orquesta Bogotana
27. Portero, suba y diga, tango
28. Andate con la otra, tango, Orquesta Tipica
29. Narciso Negro, Tumba
30. El brillo de una estrella, wals (R. Th. Palm) Orquesta Bogotana
31. El Perro Chico
32. El meson de la Florida, Trio Selica, Perez y Cario
33. Calesero, onestep
34. Culpas Ajenas, tango, Orquesta Lacalle
35. Bonsoir (Charles Maduro)
36. Mama Inez, Maurice Chevalier met Orkest

9.00 n.m.
Sluiting, Wilhelmus.

Donderdag, 8 Juli 1937.
7.00 — 7.05
Opening, Wilhelmus
7.05 — 7.25
Medische Causerie door Dr. Ph. H. Hartz
7.25 — 8.00
Klassiek Muziek:
1. Les Preludes, Listzt (4 delen)
2. Reflets dans l'Eau, Debussy
3. Clair de Lune, Debussy Piano soli door Leopold Godowsky
4. Coppelia Ballet Prelude, Masenet
5. Dernier sommeil de la Vierge-Massenet

8.00 — 8.30
Programma van de „General Stores" (Firma Cuales)
8.30 — 8.45
Programma van de firma Meyboom.
8.45 — 9.00
Dansmuziek:
1. Wedding bells are singing for Saly foxtrot
2. Wasting my love on you, foxtrot Fred Rich en zijn Orkest
3. Lonely, foxtrot
4. Lola, foxtrot, Ben Selvin en zijn Orkest
5. Moonligth Madness, foxtrot
6. Goodnigth, wals Ted Lewis en zijn Orkest

9.00 n.m.
Sluiting, Wilhelmus.

Vrijdag, 9 Juli 1937.
7.00 — 7.05
Opening, Wilhelmus
7.05 — 8.00
Kinderuurtje onder leiding van Tante Carla
8.00— 9.00
Opera Programma
1. Tosca, (Vissi d'arte), Puccini
2. Madame Butterfly, Un bel di vedremo), Puccini gez. door Eliz. Rethberg, sopraan
3. Ouverture uit „De barbier van Sevilla", Rossini
4. I & II Berlijns Philharmonish Orkest
5. Entre acte uit „Rosmunde" Schubert
6. Balletmuzike uit „Rosmunde" Berlijnse Philharmonisch Orkest
7. Potpourri uit de werken van Verdi
8. I en II Schubert Berlijns Philh, Orkest
9. Gedeelten uit de opera „Die Zauberflöte", Mozart
10. I & II
11. Gedeelten uit de Opera „Cavalleria Rusticana"
12. I & II Gezongen door Joseph Schmidt, tenor

9.00 n.m.
Sluiting, Wilhelmus.

EEN TIBETAANS KLOOSTER IN WORDING.

Een moeizame arbeid.

Bandieten die hun woord houden.

Vooruitbetaling en dan op de vlucht.

Vele maanden zijn voorbij gegaan zonder dat van het Oostelijk Himalaya-Gebied, van de grote Tibetaanse pelgrimsweg, bericht doordrong naar de bewoonde wereld. Men wachtte echter met des te meer belangstelling op de tijding van de monniken, die er in de zomer van 1935 heengingen, om aan de Latsa-Pas, bij de Tibetaanse grens, op bijna 3000 meter hoogte, een klooster te bouwen. Naar thans vernomen wordt, heeft het werk goede vorderingen gemaakt.. Tot laat in de herfst heeft men kunnen doorwerken en de gebouwen welke er thans reeds staan, zijn van een dak voorzien. De omstandigheden waaronder men moest werken zijn evenwel lang niet zo gemakkelijk geweest dan men het zich had voorgesteld.

Aanvankelijk kregen de monniken van St. Bernard slechts vergunning op die hoogte van de Latsa-Pas verblijf te houden welke hen door de Tibetaanse regering was aangewezen. Zij woonden in Weisi en richtten van daar uit steeds verzoeken tot de regering, nu eens in het Chinees, dan weer in het Tibetaans. De kwestie bleef echter lang onbeslist doch dank zij het volhoudingsvermogen der monniken, werd de verlangde vergunning toch eindelijk verleend. En toen ging men onmiddellijk aan het werk.

Een hoofdgebouw moest eerst worden tot stand gebracht. Toen dit gereed was ging men aan de omgeving van 't kloostergebouw werken. Er werden sierlijke tuinen aangelegd en het gelukte de monniken zelfs vier soorten druiven in hun wijngaarden te kweken.

De grootste moeilijkheden leverden tot nu toe de inlandse arbeiders op. Deze mensen zijn zeer onbetrouwbaar. Meestal verlangen zij, wanneer zijn genegen zijn voor de monniken te werken, een behoorlijk voorschot. Wordt hun dit gegeven, dan werken zijn een dag of zes en zodra hun het werk tegenstaat, nemen zij de vlucht.

Bovendien is gebleken dat deze arbeiders zeer eigendunkelijk zijn. Van de blanke nemen zijn niet veel aanwijzingen en nog minder terechtwijzingen aan. Is het werk dat zij opkrijgen, hun nu niet direct naar de zin, dan leggen zij het gereedschap neer en met een heftig verongelijkt gezicht lopen zij weg.

De monniken van Tibet echter hebben geduld, zoals trouwens geheel Azië geduld heeft. Men wacht op nieuwe krachten en werkt verder. Daarbij dient men echter terdege rekening te houden met de weersgesteldheden, die vaak zeer verraderlijk zijn in het Oostelijk Himalayagebergte. Doch op dit gebied bewijzen de Inlandse arbeiders weer uitstekende diensten, want zij allen zijn ware experts in het opstellen van weerberichten.

Zoals alle Aziatische pelgrimswegen is ook de Latsa-Pas het arbeidterrein van vele roversbenden. Het gelukte de monniken echter vrij spoedig met deze bandieten in contact te komen en hen tot een overeenkomst te brengen, waarbij de benden moesten beloven de monniken tijdens hun werkzaamheden niet te storen... tot nog toe hebben de vagebonden woord gehouden, want geen enkele overval op een der missionarissen is in die tijd voorgevallen. Ook de arbeiders die het bouwmateriaal vervoeren, laat men met rust.

Daar in de afgelopen zomer de weersgesteldheid in de Latsa-Pas buitengewoon gunstig is geweest, konden de bouw werkzaamheden grote vorderingen maken. Thans zijn de fundamenten van 't gehele klooster gereed. Over ruim een jaar hoopt men de hulpgebouwen te kunnen afbreken en over twee jaar zal het nieuwe klooster kunnen worden opengesteld. De afmetingen van dit klooster zijn aanmerkelijk kleiner dan die van 't Moederhuis op de grote St. Bernard, maar het interieur van het klooster is zeer comfortabel en aangepast aan de Tibetaanse en Chinese behoeften. Indien noodzakelijk kunnen meer dan twee honderd gasten in dit huis tegelijk verblijven. Reeds thans is het mogelijk mensen te herbergen.

Het hoofddoel van de zendingspost is de Latsa-Pas zal zijn het opnemen en het redden van pelgrims die door een plotselinge weersverandering in de Tibetaanse bergpassen in nood verkeren en waarvan er tegenwoordig nog honderden in sneeuw en ijs omkomen. Na het voltooien van het klooster zal men op bijzonder gevaarlijke plaatsen langs de weg tunnels bouwen en daken, welke beschutting moeten geven tegen lawines om in de toekomst verlies van mensenlevens te vermijden. De helpers bij dit werk, dat vrij gevaarlijk is, zullen leerlingen zijn van alle leeftijden, die de zonen van de Tibetaanse grensbevolking zijn. Zij worden door de bouwmeesters van de Latsa-Pas onderwezen in ziekenverzorging en bouwtechniek.

De tijd van 't jaar.

De beschaving staat niet stil, omdat ook de mensen voorwaarts schrijden. Zoals een kind zijn konijntje of spoortrein achter zich aantrekt, zo doen wij het met de beschaving. Met het gevolg, dat de beschaving geen beschaving meer heet, dan cultuur. Want ook op het gebied van terminologie gaan wij vooruit, daar men het vreselijk zou vinden, wanneer ook de taal ouderwetsheid zou verraden. Moderne mensen noemen zich cultuurmensen, wat helemaal niet wil zeggen, dat zij ook geciltiveerd zijn noch aanhangers zijn van de cultus, daar een zekere cultuur zich daarvan zelfs mogelijk verwijdert. Over het algemeen hebben de corypheeën graag, dat men van de hedendaagse cultuur kwaad vertelt, daar dit dan aanleiding geeft tot het lanceren van tegenbeschouwingen. Temeer daar het persoonlijke zich tegenwoordig graag op de voorgrond dringt. En het individualisme wordt meer bereden dan welk aftands stokpaardje ook.

Wanneer een hond een natte neus heeft, dan merkt men dit aan als een teken van gezondheid. Maar als een mens ditzelfde overkomt, dan sprak men voorheen van verkoudheid. Met de vooruitgang der beschaving kregen nette mensen alleen nog maar influenza. De chronologische volgorde volgend werd de influenza omgezet in papegaaienziekte en wanneer je heden aan de dag niet spreekt van griep, dan is je aanwezigheid in een beschaafd gezelschap niet meer gewenst. Natuurlijk gaat de medische wetenschap ook vooruit en zij heeft bij elke volgende ziekte nieuwe verschijnselen ontdekt, hetgeen niet wil zeggen, dat deze daarom onder de banale benamingen niet aanwezig waren.

Er zijn nog ouderwetse dokters, die van hun patiënten geen Molière-type willen maken. Die daarom niet geduld worden in een omgeving van gobelins en parketvloeren. Zo'n dokter kreeg nu onlangs bezoek van een man, die zich als patiënt aandiende.

— Wat mankeert je dan? vroeg de dokter, terwijl hij even ongelovig keek als wijlen Thomas.

— O dokter, ik heb zo'n last van mijn neus, ik zit de hele dag te hoesten, ik heb pijn in mijn lenden en ik geloof, dat ik jicht heb ook

— Kom, kom, zo bemoedigde deze dokter de man, wees niet zo somber. Bij het huidige weer is dat zelf heel normaal. Iemand, die bij klam en vochtig weer niet ziek is, kan niet gezond zijn!

De waarheid.

Spreken wij de waarheid? Wanneer je afgaat op de bewering der mensen, dan is dit zeker het geval. Ook wanneer een mens er bij staat te liegen, dat hij spreekwoordelijk zwart ziet, dan nog zal hij, om in zijn stijl te blijven, zeggen, dat hij de waarheid spreekt. Nu is het een feit, dat de waarheid altijd in het midden ligt, zodat wij onbeperkt kunnen afgaan op de mensen, die de gulden middenweg bewandelen. Het is echter zaak te weten waar die weg is gelegen.

Voor het overige kan men wel zeggen, dat het spreken van de waarheid moeilijk is. Maar hierin is dan ook een geldig excuus voor degenen, die steeds gewillig een moeilijkheid uit de weg gaan! Nu is het echter zo zonderling, dat wij altijd zo benieuwd naar de waarheid zijn. Zouden wij echter een dergelijke nieuwsgierigheid ook aan de dag leggen, wanneer wij de waarheid altijd grif te horen kregen? Trouwens, wanneer het gemakkelijk is om achter de waarheid te komen, waarom houden ze er bij de rechtbank dan zoveel personeel op na?

Goed beschouwd worden de mensen in het dagelijkse leven er op getraind om „ja" te knikken en „neen" te denken! Wanneer je op je verjaardag een cadeautje ontvangt en het is helemaal niet naar je smaak, kan je dit dan zeggen? Wanneer je vrouw vraagt hoe je haar japonnetje vindt, dat zij pas heeft gekocht, en je vindt het éclatant lelijk, dan bestaat er toch zeker nog zo iets als verantwoordelijkheidsgevoel om de huiselijke vrede te bewaren? Wanneer je je niet elke dag opnieuw moeite zoudt geven om de waarheid te verdoezelen en een geforceerde leugen te bedenken, zou je dan al niet spoedig de reputatie hebben verkregen van een onaangenaam mens, waarbij Nurks tot symbool van de gezelligheid kan dienen? Wanneer je een tante hebt, die lastig is tot in het merg harer gebeente, ga je dan speciaal bij haar op bezoek om haar dit te zeggen?

Wij kunnen onmogelijk opschieten met mensen, die ons de gehele dag met de waarheid aan het hoofd liggen te zeuren. Zo dacht er ook die man over, toen over de waarheid gesproken werd en een zijner vrienden zeide:

— Maar ik houd van mensen, die openhartig zeggen wat ze denken!

— Nou, maar ik niet! was het antwoord. Want mensen, die openhartig zeggen wat zij denken, zeggen in de regel onaangename dingen!

Misverstand.

Het is niet goed wanneer een mens nonchalant is. Orde en regelmaat hebben recht van bestaan en de acuratesse is het eindpunt van vele menselijke misère. Wanneer men niet achtzaam is, werkt men de misverstanden in de hand en men stelt deze dan te gemakkelijk in de gelegenheid een variété-voorstelling te geven in het circus van het dagelijkse leven. En aangezien er door misverstanden vele onaangenaamheden kunnen ontstaan, welke zich niet zo gemakkelijk uit de weg laten vegen als een hoopje zand, moet men voorzichtig zijn. Zo dacht er ook die boer over, die thuis een zieke vrouw had en een ziek paard. Hij had de dokter en de veearts laten roepen en van beiden natuurlijk een recept gekregen. Want dokters laten even gemakkelijk een recept achter als kinderen vuile voeten op het kleed. De boer ging met beide recepten naar de apotheker. Nu is een apthoker nooit slordig, maar een recept is een recept, dus hij maakte ze allebei klaar.

— Asjeblief, zeide de apotheker, toen hij beide flessen voor de boer neerzette.

— Dank u, maar heeft u er duidelijk op gezet voor wie ze zijn, welke fles voor mijn vrouw is en welke voor mijn paard? Want ik zou niet graag hebben, dat mijn paard de verkeerde medicijn kreeg, daar het over veertien dagen het hooi moet binnen halen.